

رسالة محمد بن عبد الله

مرکز مدیریت حوزه های علمیه خواران

مدرسه علمیه حضرت زینب (س)

موضوع:

راه های نهادینه کردن حجاب در دختران

نام استاد:

سرکار خانم رئیسی

پژوهشگر:

خانم ناهید رحیمی

خرداد ماه ۱۳۹۷

بسم الله الرحمن الرحيم

عنوان مقاله: راه های نهادینه کردن حجاب در دختران

نام استاد راهنما^۱

نام پژوهشگر^۲

چکیده:

نهادینه کردن حجاب در دختران یک ضرورت است کسانی که نهادینه کردن حجاب در دختران را از وظایف خود به حساب نمی آورند عواقب این بی توجهی را به صورت آسیب های ماندگار پدیدار می کنند. عمق بخشیدن به نهادینه کردن و آموزش آن، آنان را از آسیب های اخلاقی و اجتماعی حفظ می کند آموزش صحیح از روی عطف و مهربانی و محبت باعث نهادینه شدن و درونی شدن ارزش های دینی همچون حجاب و عفاف می شود و عادت بخشی، الگوسازی و شیرین سازی حجاب و عفاف، محبت، تشویق و قصه گویی از جمله شیوه های تربیتی در نهادینه کردن حجاب و عفاف برای دختران است و ما در این تحقیق می خواهیم این راه کارها را ارائه کنیم.

کلید واژه: حجاب، دختران، تربیت دینی، قرآن

^۱ - سرکار خانم رئیسی
^۲ - ناهید رحیمی

طرح تحقیق:

الف) تعریف و تدبیر

راهکارهای نهادینه کردن حجاب در دختران به معنای آن است که آنچه سبب می شود انسان به رعایت حجاب بی تفاوت و سهل انگار باشد دوری کند و زنان و دختران از فرهنگ بیگانه فاصله گرفته و با فرهنگ اسلامی و پوشش مناسب در جامعه حضور یابند در این تحقیق برای اینکه ما حجاب را در دختران نهادینه کنیم ابتدا راهکارهای گرایش به حجاب را مورد بررسی قرار می دهیم که این راه کارها از دو جهت فردی و اجتماعی قابل بررسی و چون تأثیر حجاب و بر کل جامع و هم فرد وجود دارد بنابراین هم بعد فردی و هم اجتماعی باید با هم بررسی شود تا به راه کار مناسب برسیم.

ب) اهمیت و ضرورت:

رعایت عفت و حیا برای مرد و زن و حفظ حریم و حدود تا محرم و محرم، از اهمیت و ضرورت خاصی در آیین اسلام برخوردار است تا جایی که حجاب زن در برابر بیگانه از ضروریات دین شمرده شده است و منشأ بسیاری از آزارها و آسیب هایی که به دختران جامعه وارد می شوند ناشی از نداشتن حجاب و عفاف است دختران به عنوان نیمی از جامعه نقش بسیار مهمی در ایجاد گسترش عفت و پاک دامن و اخلاق در بین جوامع بیشتری دارند بنابراین با نهادینه سازی و درونی کردن این موضوع مهم بین دختران علاوه بر حفظ خودشان از آزارها و آسیب ها باعث حفظ عفت و پاک دامنی و اخلاق در جامع هم خواهیم شد بنابراین ارائه راه های برای نهادینه سازی حجاب از اهمیت و ضرورت بسزایی برخوردار است.

ج) اهداف:

به دلیل آنکه بحث عفاف و حجاب گسترده است در این تحقیق دو هدف دنبال می شود.

۱- هدف علمی: بیان اینکه عفاف و حجاب نقش مؤثری در روابط افراد در جامعه دارد و ارائه

راهکارهای برای نهادینه سازی حجاب و عفاف دختران مورد توجه قرار گرفته است.

۲- هدف کاربردی: این تحقیق به صورت یک مقاله یا قسمتی از یک کتاب چاپ شود و در نهادهای تربیتی و سازمان هایی مانند سازمان تبلیغات، بسیج و... در جلسات خود راهکارها و مطالب آن را مورد استفاده قرار دهند.

(د) سؤالات تحقیق

۱- سؤال اصلی

راه های نهادینه کردن حجاب در دختران چیست؟

۲- سؤال های فرعی

اول: راه های فردی نهادینه سازی حجاب چیست؟

دوم: راه های اجتماعی نهادینه سازی حجاب کدام است؟

سوم: تأثیر تربیتی در نهادینه کردن حجاب چیست؟

(هـ) فرضیه

به نظر می رسد الگوپذیری نادرست، ضعف ایمان، محیط نامناسب، نداشتن آموزش مناسب، سبب شده که دختران حجاب مناسبی نداشته باشند و موجب بروز پیامدهایی مثل عدم امنیت، تزلزل بنیان خانواده، نداشتن آرامش و عدم رشد روحی و روانی شده است بنابراین با به کارگیری راه کارهای نهادینه سازی حجاب و تقویت ایمان و آموزش دادن به دختران در زمینه حجاب این پیامدها از بین خواهد رفت

(و) پیش فرض

۱- مسئله پوشش امری است که به صورت فطری در وجود انسان ها قرار داده شده است.

۲- گرایش به حجاب ممکن است بر اثر عواملی از مسیر درست منحرف

۳- راه های برای نهادینه سازی و گرایش به حجاب در فرد و جامعه وجود دارد.

(ز) پیشینه تحقیق

مسأله حجاب و پوشش از سال های دور مطرح بوده و همواره آیات و روایاتی که لزوم حجاب را می رساند. حدود پوشش، فوائد و آثار فردی و اجتماعی حجاب و ریشه و علل بی حجابی بحث شده ولی بخشی

پس بنابراین از دختران باید بخواهیم از دستورهای خداوند به زنان و دختران که در قرآن ذکر شده است عمل کنند زیرا خداوند جز خیر و صلاح برای مردم چیز دیگر نمی خواهد و این به نفع آنان است مانند اینکه خداوند در آیه ی ۳۱ از قرآن به زنان سفارش می کند و می فرماید (ای رسول زنان مؤمنه را بگو تا چشم ها را از نگاه ناروا و خروج و اندامشان را از کار زشت محفوظ بدارند و زینت و آرایش خود را جز آنکه قهراً ظاهر می شود بر بیگانه آشکار نسازند و باید سینه و بر دوش خود به مقنعه بپوشانند و زینت جمال خود را آشکار نسازند جز برای شوهران خود و یا برادران خود یا پسران برادران خود یا پسران خواهران خود یا زنان خودی (یعنی زنان مسلمة) یا کنیزان ملکی خود و اتباع (و خانواده ای که رغبت به زنان ندارند) (زن و مرد طفلی که هنوز بر عوارت و محارم زنان آگاه نیستند و در غیر این اشخاص مذکور اجتناب و احتراز کنند) و آن طور پای به زمین نزنند...)

و در آیه ی ۵۹ احزاب می فرماید: ای پیامبر اسلام به زنان و دختران خود و زنان و دختران مؤمنان بگو که خویشان را به چادر فرو پوشند که این کار برای اینکه آن ها به عفت و حریت شناخته شوند تا از تعریض و جسارت هوسرانان و آزاردهندگان آزار و اذیت نکشند و بر آنان بسیار بهتر است و خداوند در حق خلق آمرزنده و مهربان است.^۱

از نظر قرآن بهترین و کامل ترین نوع حجاب و پوشش اسلامی، چادر است که سراسر حجم و بدن را می پوشاند و جلب توجه نامحرمان را به کمترین مقدار خود می رساند به شرطی که نکات زیر در آن رعایت شود کاملاً بدن را بپوشاند و نازک و بدن نما نباشد، رنگی نباشد زیرا چادر رنگی به خاطر جاذبه خاصی که دارد بخصوص برای دختران جوان چشم های نامحرمان را به خود جذب می کند و جلب توجه می نماید، باید به گونه ای از چادر استفاده کرد که در برابر نامحرم چادر کنار نرود، لازم است همراه استفاده از چادر پوشش زیر چادر نیز مناسب باشد به خاطر اینکه در برابر باد یا هر حادثه ای دیگر به یک باره اعضای بدن در معرض دید نامحرمان قرار نگیرد، لازم است استفاده از چادر همراه با عفاف و حیا باشد. وقتی ما دختران را با دستورات خداوند در قرآن آشنا کنیم و از آن ها بخواهیم از دستورات خداوند که در قرآن

^۱ - حسین رشیدی، حریم عفاف و حجاب از دیدگاه آیات و روایات، ناشر انتشارات رازیان، چاپ هفتم، ص ۷۶، ۷۷، ۷۸

آمده است عمل کنند بهترین زمینه برای نهادینه سازی حجاب در دختران فراهم کرده ایم زیرا قرآن تبیین کننده همه چیز است و عمل کرد به دستورات آن در هر زمینه ای بهترین راهکار است.

نتیجه:

پس نتیجه می گیریم اگر راه کارهای که در تحقیق ارائه شد مورد استفاده قرار بگیرد ما جامعه امن تر خواهیم داشت و در چنین جامعه ای دختران ما از گزند آسیب ها در امان خواهند بود و احساس آرامش خاطر خواهند کرد و حجاب در درون آن ها ریشه خواهند دواند و دختران به کانون مورد حمایت خود یعنی خانواده و فامیل نزدیک متعلق تر می شوند و حجاب برای آن ها حریم ایجاد می کند و ناخودآگاه جمعی خانواده را عمق می بخشد

در چنین حالتی هر نوع سوء نظر افراد نامحرم به مثابه ی نوعی حرکت تهاجمی ضد حریم تلقی می شود و در برابر آن مقاومت و ایستادگی صورت می گیرد.

منابع:

- ۱- قرآن کریم
- ۲- دشتی؛ محمد، نهج البلاغه، انتشارات گنجینه ذهنی، چاپ ششم، سال ۱۳۸۹
- ۳- بهرام پور؛ ابوالفضل، طراوت عفت، انتشارات آوای قرآن، چاپ سوم، تابستان ۱۳۸۹.
- ۴- جلالی؛ زینب، جزوه حجاب از دیدگاه روانشناسی، انتشارات قم، مؤسسه امام خمینی، ۱۳۸۲.
- ۵- حسین خانی؛ هادی، تربیت الگوی زنان در قرآن، نشر تهران مرکز پژوهش های اسلامی صدا و سیما، چاپ اول، سال ۱۳۸۲.
- ۶- خلجی؛ حسین، الکترونیکی سازمان اوقاف شیوه های مؤثر نهادینه کردن حجاب در کودکان و نوجوانان، نشر قم، مؤسسه فرهنگی و اطلاع رسانی تبیان، ۱۳۹۳.
- ۷- دشتی؛ محمد، نهج البلاغه، انتشارات گنجینه ذهنی، چاپ ششم، سال ۱۳۸۹.
- ۸- رجبی؛ عباس، حجاب و نقش آن در سلامت روان، انتشارات: مؤسسه آموزش پژوهشی امام خمینی، چاپ هشتم بهار، ۱۳۹۰.
- ۹- رشیدی؛ حسین، حریم عفاف و انتشارات رازبان، چاپ هفتم، ۱۳۸۵.
- ۱۰- سالاری فرد؛ محمد رضا، درآمدی بر نظام خانواده در اسلام، نشر هاجر، چاپ سیزدهم، بهار ۱۳۹۴.
- ۱۱- شفیعی؛ ابراهیم سروستانی، آیین برنامه سازی درباره فرهنگ عفاف و حجاب، انتشارات مرکز پوشش های اسلامی.
- ۱۲- قاضی؛ فاطمه، حجاب دختران، ناشر گلستان ادب، چاپ دوم، جلد دوم، تابستان ۸۴.
- ۱۳- کاظمی یزدی؛ سیدکاظم، آموزش نماز به کودکان (ویژه والدین و مربیان تربیتی)، نشر تهران، ستاد اقامه نماز، سال ۱۳۹۲.
- ۱۴- مطهری؛ مرتضی، مسئله حجاب، انتشارات تهران صدرا، چاپ هفتاد و هفتم، سال ۱۳۸۷
- ۱۵- معین؛ محمد، فرهنگ فارسی، انتشارات امیرکبیر، چاپ هشتم، تهران، جلد چهارم، ۱۳۷۱.

۱۶- عمید؛ حسین، فرهنگ فارسی عمید، انتشارات امیر کبیر، چاپ ۲۸، جلد اول، ۱۳۸۶.